

Päiväys
14.4.2023

1 (2)

Diaarinumero
106/2023

JULKINEN KUULUTUS

Valitus vesilain mukaisesta päätöksestä

Vesilain 15 luvun 3 §:n mukaan Vaasan hallinto-oikeuden on annettava lupaviranomaisen, valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen vesilain nojalla antaman päätöksen sekä ojitustoimituksessa annetun päätöksen johdosta jätetty valitus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen, mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Tieto kuulutuksesta on julkaistava hankkeen vaikutusalueen kunnissa noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään.

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

14.4.2023

Valituksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulituksen julkaisemisajankohdasta.

Valituksen tiedoksisaantipäivä on 21.4.2023.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuteen on jätetty valitus Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä 16.12.2022 nro 192/2022 (Evijärven säännöstelyluvan muuttaminen sekä valmistelulupa, Evijärvi). Lupaa on hakenut Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Valitusasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja valitus pidetään nähtävillä 14.4. – 12.5.2023 Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla (<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallintooikeudenkuulutukset/valituskuulutukset.html>). Hallinto-oikeuden verkkosivuilla valitus on ilman liitteitä. Tieto kuulutuksesta on julkaistava Evijärven kunnassa.

Hallintolain 62 b §:n mukaan julkisen kuulituksen ja kuulutettavan asiakirjan tiedot julkaistaan, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Henkilötiedoista julkaistaan kuitenkin ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot.

Mahdollisuus vastineen antamiseen

Vaasan hallinto-oikeus varaa asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, tilaisuuden vastineen antamiseen. Mahdollinen vastine tulee toimittaa hallinto-oikeuteen **viimeistään 12.5.2023**. Luvan hakijalle ja viranomaisille varataan erikseen tilaisuus vastineen antamiseen.

Vastineeseen on merkittävä sen tekijän nimi, postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite. Vastineessa on ilmoitettava asian diaarinumero 106/2023.

Kiinteistön osaomistajaa pyydetään antamaan tieto kuulutuksesta myös kiinteistön mahdollisille muille omistajille ja haltijoille.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS
Kuulemiskanslia
029 56 42729

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla:
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VAASAN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia

Valitus Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä;
Evijärven säännöstelyluvan muuttaminen sekä valmistelulupa, Evijärvi

Valituksenalainen päätös

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston päätös
Nro 192/2022
Dnro LSSAVI/17736/2020
Päätöksen antopäivä 16.12.2022.

Valittajat

[REDACTED]

(jäljempänä "Valittaja")

Valittajan asiamies ja prosessiosoite:

[REDACTED]

Valittajan vaatimukset Vaasan hallinto-oikeudessa

1. Valittaja vaatii ensisijaisesti, että valituksenalainen päätös kumotaan, lupa hylätään ja asia palautetaan aluehallintovirastoon uudelleen käsiteltäväksi. Hakemus on käsiteltävä uudelleen erityisesti seuraavilta osin, kun hakemuksessa on käsitelty puutteellisesti
  - I. vedenpinnan nostosta arvioituja ympäristövaikutuksia
  - II. hankkeen johdosta aiheutuvaa kuivatushaitta-aluetta
  - III. vettymishaitoista maksettavien korvausten määrittäviä korvaustasoja
  - IV. luonnonsuojelulain 65 § mukaista arviointia hankkeen vaikutuksista Ähtävänjoessa (saukko ja raakkukanta) valituskirjelmässä esitettyjen ravinnepestöjen vuoksi. Arvioinnissa tulee huomioida edellä mainitun lainkohdan toinen momentti liittyen selvityksen laativaan tahoon
2. Toissijaisesti Valittaja vaatii hallinto-oikeutta asettamaan riittävät lupamääräykset vedenpinnan noususta aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi. Lisäksi aiheutuvat haitat tulee määrätä korvattaviksi alueilla, jotka eivät suoraan rajoitu vesistöön, mutta joiden peruskuivatustila on voimakkaasti riippuvainen purkuvesistön korkeudesta. Laajan haitta-alueen vuoksi korvaukseen oikeutettuja maanomistajia ei voida yksiselitteisesti nimetä valituskirjelmässä, vaan alueen laajuuden sekä maksettavien korvausten määrän selvittämiseksi asia on palautettava valmisteluun.
3. Valittajat vaativat, että hankkeelle myönnetty valmistelulupa kumotaan siksi ajaksi, kunnes lupa-asia on lainvoimaisesti ratkaistu. Perusteluna tälle on peruskuivatukselle aiheutettu toistuva konkreettinen haitta, joka on johtunut ELY-keskuksen menettelystä pitää järven pintaa 2000-luvun alun jälkeen vuosia aikaisemman lupapäätöksen vastaisesti sellaisella tasolla, joka vastaa nyt valituksen alaisessa päätöksessä sallittua korkeustasoja. Valmistelulupa-asia tulee käsitellä kiireellisenä, sillä seikalla on merkitystä peltojen viljelykuntoon jo tulevalla kasvukaudella huhtikuusta 2023 alkaen.
4. Valittaja pyytää, että hallinto-oikeus järjestää asiassa katselmuksen. Katselmuksella käsiteltäviä teemoja ovat muun muassa vedenpinnan korkeustaso Välijokeen purkautuvien laskuojien ja peltojen korkeustasosta jokeen nähden, maaston ja uomien korkeustaso valuma-alueilla suhteessa järven vedenpinnan tasoon sekä kuivatushaitta-alueiden peltojen yleinen tila korvauskysymysten kuten pellon arvon määrittämiseksi.

Perustelut

1. Asian taustatiedot

- I. Valittajien näkemyksen mukaan hankkeessa suunniteltu vedenpinnan nosto tulee aiheuttamaan erityisesti Evijärven eteläpäässä olevien lasku-uomien varrella sellaista peruskuivatustilan heikkenemistä, mitä ei ole ennakoitu lupahakemuksessa sekä sen yhteydessä esitetyissä vettymishaittakorvauksissa.
- II. ELY-keskus on pitänyt järven pintaa 2000-luvun alun jälkeen vuosia aikaisemman lupapäätöksen vastaisesti sellaisella tasolla, joka vastaa nyt valituksen alaisessa päätöksessä sallittua korkeustasoa. Seikka käy ilmi päätöksen sivun 12 ensimmäisestä kappaleesta.
- III. Haitat peruskuivatustilassa ovat edellä kohdassa I/II mainitun menettelyn johdosta konkreettisia ja esiintyvät laajalti jo nyt järveen laskevien uomien valuma-alueella, koska vedenpinta on ollut voimassa olevia lupaehtoja korkeammalla tasolla.
- IV. Koska Valittaja on todennut järven vedenpinnan nostosta aiheutuneen konkreettista haittaa jo nyt, ei kyseessä ole ennakoimaton haitta ja haitta tulee arvioida uudelleen sekä korvata jo tässä käsiteltävän lupa-asian yhteydessä.
- V. Vedenpinnan nostosta on koettu merkittäviä haittoja erityisesti Kniivilänlahteen laskevan Kirsinpäkin sekä Välijokeen laskevien Isonnevanojan-Rapakannevanojan ja Väämosanojan valuma-alueilla, joissa peruskuivatustilan heikkeneminen on johtanut laajoihin viljelyssä oleviin peltoihin kohdistuviin vettymis- ja tulvahaittoihin vedenpinnan nousun vuoksi.
- VI. Kokemäenjoen – Saaristomeren – Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosille 2022 – 2027 osassa 1 kuvataan vesienhoitoaluekohtaiset tiedot. Vesienhoitosuunnitelman mukaan Ähtävänjoen tila suhteessa parhaaseen saavutettavissa olevaan tilaan on tyydyttävä. Hankkeen johdosta kohoava tulvariski ja siitä seuraavat toistuvat kasvukauden aikaiset tulvat johtavat valuma-alueella ravinteiden huuhtoutumiseen, joka heikentää järviveden laatua ja vaikuttaa edelleen alueelliseen vesiensuojelun tilaan vesienhoitotavoitteiden vastaisesti. Vireillä oleva hanke on Valittajien mielestä ristiriidassa vesienhoitotavoitteiden kanssa, sillä hanke tulee aiheuttamaan toistuvia ravinnehuuhtoutumia laajoilta peltoalueilta erityisesti kohoavan kesätulvariskin vuoksi. Tästä ei kuitenkaan ole esitetty laskelmia tai arvioita lupaprosessin yhteydessä, vaan hankkeen vaikutukset vesistön tilaan on arvioitu pääasiassa järven vesitilavuuden kasvun johdosta pelkästään myönteisiksi. Asia tulee palauttaa lupaviranomaiseen uudelleen käsiteltäväksi tulvariskin ja siitä aiheutuvien ravinteiden huuhtoutumisen aiheuttamien haittojen arvioimiseksi.
- VII. Evijärven purkuvesistö Ähtävänjoki on Natura- sekä vedenhankintavesistö. Hakemuksessa ei ole arvioitu pulssituksesta aiheutuvia vaikutuksia alapuoliossa vesistössä käytännössä muiden kuin virtaamaolosuhteiden osalta. Veden-

pinnan noston sekä pulssituksen vaikutukset purkuvesistöissä tulee arvioida myös edellä kohdassa 1/VI mainittujen ravinnevaikutusten osalta luonnonsuojelulain 65 § mukaisesti.

- VIII. Laissa vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004) 21 §:ssä on asetettu tavoitteet vesienhoitotyölle. Lain tarkoituksena on muun muassa se, että pinta- ja pohjavesimuodostumien tila ei heikkene ja että pintavesimuodostumia suojellaan, parannetaan ja ennallistetaan lain tavoitteiden täyttämiseksi. Valittajan mielestä valituskirjelmässä on tuotu esille kattavasti niitä perusteita, joiden perusteella hanke on ristiriidassa vesienhoitotavoitteiden kanssa.
- IX. Kirsinpäkki on perattu viimeksi tilushankkeen 2004 – 2007 yhteydessä. ELY keskus on ollut mukana hankkeessa, jossa uusittiin myös sillat suunnitelman mukaisiin korkeuksiin. Kirsinpäkin kunnostuksen yhteydessä suunniteltu ja toteutettu uoman mitoitus on perustunut Evijärven tavoitekorkeuteen N60 +61,75 m voimassa olevan säännöstelyluvan mukaisesti. Koska etäisyys esimerkiksi Keltnevan alueelta Evijärveen on uomassa noin kolme kilometriä, tulee järven vedenpinnan nosto alavasta maastosta johtuen aiheuttamaan väistämättä peruskuivatushaittoja myös laskuosiin kuten Kirsinpäkkiin uoman kokonaiskaadon pienentyessä.
- X. Välijokisuulla sijaitsevat Tuupakkärin alue, Isonnevan alue ja Väämosan alue ovat kuivatushaittojen osalta vastaavassa asemassa kuin Keltnevan-Kirsinpäkin alue. Nämä alueet olivat mukana Jokelankylän tilusjärjestelyssä 2000-luvun alussa, jolloin alueella toteutettiin vastaavat peltolohko- ja peruskuivatusjärjestelyt kuin Kirsinpäkin alueella. Kaikki peruskuivatusjärjestelyt on toteutettu silloisten mitoitusten mukaisesti ja ne ovat toimineet hyvin aina edellä kohdassa 1/II kuvattuun vedenpinnan nostoon saakka, joka on aiheuttanut sen, että pumppaamojen kapasiteetti ei enää pohjaveden pinnan yleisen kohoamisen vuoksi ole riittänyt. Näistä kustannuksista ei määritellyllä korvaustasolla ole tulossa mitään kompensatiota.
- XI. Kirsinpäkin uoman tilavuuden suurentamista ja sen kustannuksia vastaamaan järven pinnan tasoa N60 +61,85 ei ole huomioitu suunnitelmissa muutoin kuin vettymishaittojen kautta.
- XII. Toteutuessaan järvihanke aiheuttaisi peltojen hyötypinta-alan pysyvän pienenemisen suunnitelma-asiakirjoja määriteltyjä haittoja suuremmassa laajuudessa. Lisäksi osa pelloista tulee hankkeen johdosta viljelykelvottomiksi, jonka vuoksi 30 % enimmäiskorvaustasoa on pidettävä riittämättömänä.
- XIII. Vedenpinnan korkeustasojen ja vettymishaittojen hahmottamiseksi on huomioitava, että Evijärven vedenpinnan taso Kniivilänlahdella sekä Välijoen alaosalla Jokisuussa on tyypillisesti noin 10 cm korkeammalla kuin säännöstely-

padolla Kaarenhaarassa järven luusuassa, jossa säännöstelyn pinnankorkeus määritellään. Tämän vuoksi peruskuivatustilanteen tarkastelu järven ympäristössä ei voi perustua yksinomaan järven luusuassa vallitsevaan säännöstelykorkeuteen ja siitä johdettuihin vettymisvaikutuksiin, vaan sen tulee perustua kunkin lasku-uoman purkautumispisteen alueella vallitsevaan todelliseen vedenkorkeuteen.

2. Korvausvaatimuksen määrä ja perusteet

- I. Vettymishaitasta maksettavaa korvausta 800 – 2 400 €/ha ei voida pitää riittävänä.
- II. Esimerkiksi Keltnevan kuten myös Isonnevanojan-Rapakannevanojan sekä Väamosanojan alueella peltolohkojen koko on tilusjärjestelyiden ansiosta selvästi keskimääräistä suurempi ja pellot salaojitettuja. Tämän vuoksi peltomaan hehtaarihinta ylittää huomattavasti korvausperusteena olevan keskiarvon 8 000 €/ha. Pelkästään salaojituksen kustannukset ovat monilla alueilla olleet noin 4 000 euroa/hehtaari.
- III. Vettymishaitta-alueen määrittelyssä peltojen kuivavarana on lähtökohtaisesti pidetty 120 senttimetriä. Tämä kuitenkin toteutuu edellä kohdassa 1/XIII mainittu huomioiden ainoastaan välittömästi järven pääaltaaseen rajoittuvien peltolohkojen kohdalla.
- IV. Vettymishaittojen määrittelyä perattujen lasku-uomien suunnitelmien mukaisen kunnan mukaisena ei voida pitää tarkoituksenmukaisena, sillä esimerkiksi Kirsinpäkin alaosan kaltaisen erittäin pienellä kaadolla toimivan uoman ei voida huolellisellakaan kunnossapidolla olettaa olevan koko ajan vedenjuoksultaan uutta uomaa vastaavassa tilassa.
- V. Vettymishaitta-alueen laajuuden tulee perustua lasku-uomien keskimääräiseen kuntoon ja siitä aiheutuviin muutoksiin peruskuivatussyvyudessa näiden uomien lähivaluma-alueella. Tällä perusteella hallinto-oikeutta pyydetään määrittämään vettymishaittoja koskevasta vähimmäiskorkeudesta siten, että tämä nostetaan nykyisestä 120 cm:stä 150 cm:iin, joka tarkoittaa suunnitelmakorkeutena $N_{60} +61,85 \text{ m} + 1,5 \text{ m} = +63,35$.
- VI. Suunnitelmissa määritelty peruskuivatussyvyys ei ole riittävä alavien peltoaluiden peruskuivatuksen turvaamiseksi. Järven vedenpinnan nostosta on aiheutunut peruskuivatushaittoja myös välittömästi purkuvesistön tuntumassa oleville pelloille pohjaveden pinnanousun vuoksi Välijokisuun ja Kirsilän välisen jokiosuuden rantapeltojen alueella, vaikka nämä ovat pumppaamojen takana.

3. Välijokeen laskevat Väämosanoja on tilusjärjestelyn jälkeen perattu vuosina 2017 ja 2020 ja Isonnevanaja vuonna 2016 joen vedenkorkeuden vuoksi. Osittainen syy perkauksiin on ollut huono vedenjuoksu ELY-keskuksen edellä kohdassa 1/II selostetun toiminnan vuoksi.
4. Evijärven yläosa Välijoen laskukohdasta Vilvistin niemen-Varissaaren tasolle (Natura aluetta) on mataloitunut Välijoen ruoppausten ja voimalaitoskanavan kaivun seurauksena. Järveen johtava uoma on nykyisin pahoin umpeen kasvanut ja aiheuttaa virtausesteen, jonka seurauksena vedenpinta Välijoen alajuoksulla Kirsilään saakka on ylempänä kuin Kaarenhaaran mittauspisteessä samalla tavoin, kun Kirsinpäkin alajuoksu Kniivilänlahden-Vähäjärven alueella. Tämä heikentää virtausta Välijoen alaosan alueen kuivatusojissa ja siirtää ongelmia laajemmalle alueelle kuin mitä korvauslaskelmissa on esitetty. Virtaushaitta näkyy vähänkin runsaampien sateiden jälkeen. Vedenpinnan nosto pahentaa ongelmaa entisestään.
5. ELY-keskus on selvityksessään 14.1.2022 selostanut toukokuun 2021 tulvan ja Kirsinpäkin vedenkorkeuksien suhdetta Evijärven vedenpintaan. ELY-keskuksen kannanoton mukaan Kirsinpäkin alueella vallinnut peruskuivatustila johtui tuolloin uomassa olevasta kasvillisuudesta tai muusta tekijästä johtuvasta padotuksesta, eikä se näyttänyt johtuvan Evijärven vedenkorkeudesta. Valittaja kiistää ELY-keskuksen näkemyksen edellä kohdassa 2/IV mainituin perustein.
6. Vedenpinnan GPS-mittauksiin ja HEC-RAS -malliin perustuvassa tarkastelussa lähtökohdaksi oli otettu järven tavoitekorkeus $N_{60} +61,85$ eikä Kauppatien sillalta mitattua vedenkorkeutta $+61,89$, jota voidaan pitää Kniivilänlahden pinnankorkeutena ja siten Kirsinpäkin purkautumiskorkeutena. Tällä on merkitystä erityisesti siksi, että vedenpinnan korkeus on jatkuvasti kyseisessä tarkastelupisteessä noin 10 cm järven säännöstelykorkeutta ylempänä. Siten laskelma vääristää kokonaisuutena Kirsinpäkin kuivatusvyvyyttä alueen maanomistajien kannalta epäedulliseen suuntaan.
7. ELY-keskuksen 14.1.2022 antaman selvityksen mukaan Kniivilänlahden ja Evijärven välissä olevalla Kivisillalla ei ole merkittävää padottavaa vaikutusta. Valittaja esittää asiassa poikkeavan näkemyksen, sillä ylivirtaamakaussilla virtaamien kasvaessa Kivisillalla on selvästi havaittavissa padotuksesta aiheutuvia merkkejä veden purkautumisessa Kniivilänlahden puolelta Evijärveen. Tällä seikalla on merkitystä Kirsinpäkin valuma-alueella tilanteessa, missä Kivisillan alapuolella olevaa järviällästä tultauksiin kokonaisuutena pitämään 10 cm nykyistä korkeammalla tasolla.
8. Maanomistajina ja siten peruskuivatuskysymysten vuoksi haitankärsijöinä Valittaja ei voi edellä mainituin perustein hyväksyä hankkeen toteuttamista vallitsevilla ehdoilla ja korvaustasolla. Samoilla perusteilla Valittaja ei voi hyväksyä hakemukseen liitettyä vesilain 3 luku 16 § mukaista valmistelulupaa ennen kuin valituskirjelmässä esitetyt vaatimukset on lainvoimaisesti ratkaistu, sillä vedenpinnan nostosta aiheutuu konkreettista haittaa edellä kohdassa 1/II-V selostetun mukaisesti.

9. Järviältä vedenpinnan nostolla on lupapäätöksestä poiketen sellaisia haitallisia vaikutuksia, jotka johtavat hankkeen toteutuessa yleisen sekä yksityisen edun menetyksiin ympäristönsuojelu- ja peruskuivatushaittoina.
10. Hankkeeseen liittyvien kuivatusteknisten kysymysten sekä korvauskysymysten tulee olla ratkaistuna kokonaisuutena, ennen kuin järven vedenpintaa voidaan nostaa pysyvästi nykyisen säännöstelyluvan määrittelemästä korkeudesta.
11. Valittajan näkemyksen mukaan hankkeesta lupapäätöksen mukaisesti toteutettuna aiheutuvat peruskuivatushaitat tulevat toteutuessaan johtamaan osalla maanomistajista pitkäkestoiseen tyytymättömyyteen sekä erilaisiin valituksiin. Tämän välttämiseksi hankkeen suunnittelua tulee täydentää tavalla, jolla turvataan lasku-uomien toiminta sekä säilytetään näiden varrella riittävä peruskuivatustila järven vedenpinnan nostosta huolimatta.
12. Valituskirjelmässä mainittuja tavoitteita ei Valittajan näkemyksen mukaan voida esimerkiksi Kirsinpäkin kohdalla ratkaista muutoin kuin riittävien suoja- ja pumppeiden avulla. Näiden toteuttaminen osana lupamääräyksiä tulee selvittää vaaditusta palauttamisesta aiheutuvan asian uudelleen käsittelyn yhteydessä.
13. Mikäli lupa veden korkeuden nostamiselle myönnetään päätöksen mukaisesti, tulee Valittaja mahdollisesti vaatimaan osaa pahiten vettyivistä maista lunastettavaksi Vesilain (587/2011) 13 luvun 12 § nojalla.
14. Paikallisten olosuhteiden havainnoimiseksi Valittaja pyytää, että hallinto-oikeus suorittaa paikalla katselmuksen.
15. Valittaja pitää vireillä olevaa hanketta järven vedenlaadun sekä yleisten ympäristö- ja virkistyskäyttötavoitteiden kannalta erittäin hyödyllisenä. Veden nostosta on kuitenkin todettu jo nykyisin aiheutuvan ELY-keskuksen edellä kohdassa I/II-V selostetun toiminnan johdosta konkreettista haittaa valuma-alueen peltoviljelylle. Näitä haittoja ei tule väheksyä ja ne tulee ratkaista ennen luvan myöntämistä hankkeen yleisen edun mukaisista hyödyistä huolimatta. Muussa tapauksessa yleisen edun lisääntymisestä aiheutuvat haitat kumuloituvat ainoastaan harvojen maanomistajien kannettaviksi.

Evijärvellä 23.01.2023

[Redacted signature]

[Redacted name]

Asiamies

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

LIITE: Aluehallintoviraston päätös Nro 192/2022, 16.12.2022

SÄHKÖISESTI: vaasa.hao@oikeus.fi